

dS + VRIJDAG 31 AUGUSTUS 2018 - BINNENLAND

<p>Enkele publieke urinoirs in Parijs werden beschadigd. 'Waar blijven de vrouwentoiletten?' hh</p>

Enkele publieke urinoirs in Parijs werden beschadigd. 'Waar blijven de vrouwentoiletten?' © hh

OPENBARE TOILETTEN: ZE MOETEN TALRIJKER EN VROUWELIJKER

De pispot is politiek

In meerdere steden is het openbaar toilet onderwerp van discussie. Iedereen met een agenda kan er zijn, welja, ding in kwijt.

VAN ONZE REDACTRICE SARAH VANKERSSCHAEVER

BRUSSEL | De strijd is dezelfde, maar de motieven verschillen. In meerdere steden weerklinkt vandaag de roep om meer en andere openbare toiletten. In Brussel en Mechelen willen ze er meer omdat men daar het wildplassen zat is. In Antwerpen en Parijs willen ze vooral faciliteiten die toegankelijk zijn voor vrouwen. Omdat plassen volgens feministen een basisrecht is en geen louter mannelijk privilege. In Gent komen politiek en feminisme samen in de lokale partij 'PISS-OFF'. Haar doel: sanitaire discriminatie op de politieke agenda zetten.

Het is opmerkelijk hoe politici en feministes in het openbaar toilet *common ground* vinden. Links én rechts lijken voor een keer dezelfde strijd te voeren. Apart, vanzelfsprekend – maar niettemin eensgezind. In Brussel komt de N-VA met een plasplan, in Antwerpen doet de SP.A het met de campagneslogan 'Allemaal de pot op!'.

Alleen in de *guerre des sexes* lijkt het staakt-het-vuren nog niet voor morgen. In Parijs beschadigden feministes enkele nieuwe urinoirs: 'Aan vrouwen die hun borsten ontbloten om borstvoeding te geven, wordt gevraagd om zich te verstoppen', klinkt het. 'Mannen die hun geslachtsdeel bovenhalen om te plassen, worden gesubsidieerd door het stadhuis.'

Het publiek toilet maakt daarmee zijn belofte waar als toevluchtsoord voor de hoge nood: van volle blaas tot electorale en ideologische agenda.

Klein hok, groot symbool

Publieke toiletten zijn er om mensen uit te nodigen deel te nemen aan het publieke leven. Zijn dus niet uitgenodigd: vrouwen, kinderen, mensen met een beperking, ouderen en transgenders

Het openbaar toilet is een geëerd symbool omdat iedereen er z'n ei in kwijt kan. Voor feministes is het de perfecte illustratie van de heersende ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, waarbij mannen gefavoriseerd worden. Immers, als 'de' toiletvoorziening gericht is op iemand die rechtstaand kan plassen, is in de publieke ruimte de gezonde man de norm. Hashtag *everyday-sexism*.

Dat die norm gedateerd is, beseffen ook de Verenigde Naties. Die formuleerden in hun Duurzame Doelstellingen dat tegen 2030 voorzien moet worden in 'degelijke sanitaire voorzieningen voor iedereen, met speciale aandacht voor kwetsbare vrouwen en meisjes'. De Vlaamse Vrouwenraad en Plasactie vzw maakten eergisteren dankbaar gebruik van die doelstelling om de NMBS aan te spreken op haar bedroevende voorzieningen in stations. De NMBS beloofde een 'sanitair beleidsplan'.

Voor politici is het publiek toilet een dankbaar agendapunt dat alle kiezers raakt, wars van geslacht, leeftijd, ras of klasse. In hoge nood is iedereen gelijk – of zou iedereen dat toch moeten zijn.

Voor transgenders representeert het voluit de karikatuur van het hokjesdenken, van de beklemmende categorieën 'man' en 'vrouw'. Evengoed zeggen openbare toiletten iets over toegankelijkheid en dus over de mate waarin bijvoorbeeld mensen met een beperking gebruik kunnen maken van deze faciliteiten.

<p> </p>

©

Een urinoir is niet zomaar een toilet, klinkt het binnen de sociologie, het is een publieke plek waarin sociale ongelijkheid samenkomt. Denk daar maar eens aan de volgende keer dat u dringend moet.

Geen overbodige luxe

De strijd om sanitaire gelijkheid is geen achterhoedegevecht. Wie online zoekt op *potty parity*, vindt wereldwijd talloze voorbeelden van strijdlustige plassers. Dat die strijd vandaag almaar hoger op de politieke, ideologische en zelfs internationale agenda staat, betekent dat mensen de symboliek vatten van zoiets banaals als een wc. Publieke toiletten zijn er namelijk om mensen uit te nodigen deel te nemen aan het publieke leven. Als vrouwen, kinderen, mensen met een beperking, ouderen en transgenders daartoe niet uitgenodigd worden, kun je geen aanspraak maken op een inclusieve samenleving. Alle verkiezingsbeloften ten spijt.

Blijft de hamvraag: hoe maak je van het openbaar toilet een toegankelijk toilet? De eerste aanzet tot een antwoord kwam van twee Gentse onderzoekers. Wetenschappers Kurt Van Haute gem en Wouter Rogiest (UGent) onderzochten vorig jaar hoe een vrouwvriendelijk toilet eruitziet op festivals, waar vooral vrouwen lange wachtrijen trotseren. Dat bleek ... een gemengd of genderneutraal toilet. De wachtrijen daalden met 63 procent omdat mannen sneller plassen dan vrouwen.

Politici zijn gewaarschuwd: de ideale pispot is apolitiek.

SARAH VANKERSSCHAEVER

Sarah Vankersschaever is redactrice binnenland bij De Standaard.

Meer artikels van Sarah Vankersschaever »

(<http://www.standaard.be/auteur/sarah-vankersschaever>)

{ **DOWNLOAD
DE APP**
en lees de
volledige
krant **(http://)**